

Αξίζει να σημειωθεί ότι η περιοχή της Αμβρόσσου **κατά την αρχαιότητα ανήκε διοικητικά στην Φωκίδα**

και περιελήφθη στο νομό της Βοιωτίας μετά την Επανάσταση στα χρόνια του Καποδίστρια. Είναι σημαντικό διότι ως είναι γνωστό

οι Φωκείς δεν "εμήδισαν"

εκείνα τα χρόνια σε αντίθεση με τους Βοιωτούς. Για τον λόγο αυτό καταστράφηκε από τους Πέρσες το 480 π.Χ.

Οι Αμβροσσεείς στη συνέχεια συμμετείχαν μαζί με τους Φωκείς σε διάφορες εκστρατείες - **Ροίος ο Αμβρωσσεύς** επικεφαλής πεζικού **εναντίον των Θεσσαλών στον Ιερό Πόλεμο 356-346 π.Χ.**

- όπου με την λήξη του και η Άμβροσσοι μεταξύ των άλλων Φωκικών πόλεων, κατασκάπτεται από τον

Φίλιππο Β'

και οι κάτοικοί της διασκορπίζονται σε κώμες για να επανέλθουν αργότερα με τη βοήθεια Αθηναίων και Θηβαίων πριν τα γεγονότα της Χαιρωνείας.

Ο Πausanίας πιστοποιεί την ύπαρξη πολλών αμπελιών. Στην περιοχή παράλληλα εφύετο και ένα χαρακτηριστικό είδος θάμνου, ο επονομαζόμενος **κόκκος** από τους κατοίκους της περιοχής, τον καρπό του οποίου χρησιμοποιούσαν για να παράγουν μία περιζήτητη, **ανοιχτού κόκκινου χρώματος (κρεμεζί),**

βαφή

Μέσα στην Άμβροσσο ο Pausanias αναφέρει **μία μικρή αγορά με ναούς και πέτρινα αγάλματα θεοτήτων**

, τα περισσότερα σπασμένα ήδη. Μαρτυρείται επίσης η **ύπαρξη διπλού τείχους**

που κατασκεύασαν από ντόπια σκούρα και σκληρή πέτρα και

χρησιμοποίησαν οι Θηβαίοι για την άμυνά τους, στον πόλεμο κατά των Μακεδόνων.

Το αρχαίο λατομείο υφίσταται μέχρι και σήμερα και σύμφωνα με μαρτυρίες, το σημείο μεταφοράς των λίθων για τη κατασκευή του τείχους, έχει υποστεί μερική καθίζηση από τις ρόδες των κάρων που μετέφεραν το υλικό κατασκευής.

Στο δρόμο προς την Αντίκυρα ο Πausanias αναφέρει την ύπαρξη ναού της Αρτέμιδος την οποίαν τιμούσαν ιδιαίτερα οι Αμβροσείς, στο σημείο που είναι σήμερα το Διάσκελο. Πιο πέρα, στο σημείο του σημερινού Κέντρου Υγείας, υπήρχε άγαλμα της θεάς, Αιγινίτικης τέχνης από μαύρη πέτρα σε καλή κατάσταση εκείνη την εποχή, που ήταν όπως λέγεται και ορατό από τη θάλασσα. Ήδη εκείνη την εποχή η αρχαία πόλη του **Μεδεώνος** ήταν κατεστραμμένη.

Αναφέρεται επίσης η **Σχιστή** οδός όπου συνέβη και το αποτρόπαιο έγκλημα του

Οιδί

ποδα

. Στο δρόμο για τη

Δαύλεια

(αρχαία Δαυλίδα) υφίσταται σύγχρονο μνημείο με πλακέτα σε παραδοσιακή πέτρινη κατασκευή που μαρτυρεί το γεγονός.

Ο Πausanias αναφέρει πως η άλλη δίοδος πέραν της Σχιστής για το μαντείο των Δελφών διέρχεται από την αρχαία **Στείριδα** ([Στείρι](#)). Οι κάτοικοι της ισχυρίζονταν πως είναι εκ καταγωγής Αθηναίοι, από τον δήμο των Στιρέων που ακολούθησαν τον Πετεό στην εκδίωξή του από τον βασιλιά Αιγέα. Λάτρευαν την Δήμητρα και υπήρχε αντίστοιχα ιερό προς τιμήν της θεάς καθώς και άγαλμα από πεντελήσιο μάρμαρο.